

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

Odpowiedni projekt prawny powinien być możliwie jaknajprędzej przedstawiony parlamentowi Rzeszy. Po krótkiej dyskusji wniosek Hammera przyjęto. Sejm uchwalił też ministerjum handlu i przemysłu. Następane posiedzenie w środę.

Sekwestrowane okręty niemieckie.

Koeln, Ztg. dowiaduje się, iż rząd niemiecki zwrócił się do rządu portugalskiego z zadaniem wyjaśnienia co do rekwiizycji okrętów niemieckich.

Podatek wojenny w Norwegii.

Jak donoszą z Chrystianji przysięga Storching norweski większość głosów projekt rządowy obłożenia nowym podatkiem okrętów handlowych.

Podatek ten wyniesie 50—100 milionów koron i będzie zużyty na złączenie drożny artykułów pierwszej potrzeby.

Otwarcie Luwru.

Zbiory rzeźb w Luwrze zostaną otwarte dla publiczności i marca, 700 obrazów ze zbiorów Luwru znajduje się jeszcze w Tuluzie.

Tajemnicze zniknięcie.

„Nowoje Wremia” donosi: Moskiewski ziemski zarząd gubernjalny skontatował zagadkowe zniknięcie 900.000 rubli, przeznaczonych dla uchodźców. Nikt nie wie, gdzie owe pieniądze się podziały.

Z Warszawy.

Z sądownictwa.

Władze sądowe podały do wiadomości Delegacji Zjednoczenia Prawników Polskich z prawem ogłoszenia w prasie miejscowej komunikat treści następującej:

Powiększenie się ilości spraw w Instytucjach Sądowych w Warszawie wywołało potrzebę powiększenia liczby Sądów Pokoju, oraz stanowisk sędziowskich w Sądzie Okręgowym.

W wymiarze sprawiedliwości biorą obecnie udział w przeważającej liczbie miejscowi prawnicy. Z grona również miejscowych prawników mianowani będą przewodniczącą w Wydziałach Apelacyjnych, rozstrzygających sprawy z apelacji od wyroków Sądu Pokoju. Postępowanie Sądowe w tych Wydziałach Apelacyjnych odbywać się będzie zasadniczo w języku polskim.

Wojna podmorska.

List prezydenta Wilsona.

Prezydent Wilson w liście do senatora Stone oświadcza: stanowisko, jakie chcą zająć mocarstwa centralne w wojnie podmorskiej, sprzeciwia się zapewnieniom, jakie nam dały. Muszę pożytywać, że nastąpią wyjaśnienia, które rzucą na te kwestje inne światło. Żaden naród nie ma prawa w ciągu wojny nie brać pod uwagę tego, na co zgodzili się wszystkie narody. Gdyby nieszczęśliwym przypadkiem prawa obywateli amerykańskich wskutek tego postępowania miały być ograniczone, to honor nasz nie pozwoliłby nam czynić wyboru co do naszego stanowiska. Nie mogę zezwolić na ograniczenia praw obywateli amerykańskich w jakimkolwiek kierunku. W grę wchodzi tu cześć i szacunek dla nas samych. Mijujemy pokój i bronimy go będziemy za wszelką cenę z wyjątkiem ceny honoru. Ponizaniem byłoby zabronić naszym współobywatelom korzystania z ich praw. Byłoby to zgodzeniem się na gwałt przeciw prawom ludzkości. Dobrowolne nasze zejście z dotychczasowego stanowiska sprawiedliwości i prawa, uczyniłoby to, ośmy dotychczas osiągnęli, bezwartościowym. Gdybyśmy teraz zezwolił na zastąpienie zasad względami użyteczności, otworzyłibyśmy drzwi do dalszych ustępstw. Amery-

ka nie może tu folgować bez przyznania się do bezsilności i oddania swego niezależnego stanowiska wśród narodów świata na ofiarę.

Komentarze.

Co do listu Wilsona „Nordd. Allg. Ztg.” czyni następujące uwagi: Zasadę przedstawioną w memorjałach niemieckim, bynajmniej nie sprzeciwia się prawu narodów, ogłoszone bowiem w memorjałach tajne rozkazy marynarki angielskiej, wyraźnie dowodzą, że uzbrojenie angielskich okrętów handlowych nie jest przeznaczone jedynie dla obrony, lecz także dla ataków, informacje zaś o licznych wypadkach dowodzą, że rozkazy te są wykonywane. Tego rodzaju okrzyk zatem, według zasad prawa międzynarodowego, przestają już być uważane za pokojowe okrzyki handlowe.

Z drugiej strony postępowanie naszych przeciwników przedstawia się jako ciężkie naruszenie prawa międzynarodowego, gdyż owe uzbrojone okrzyki handlowe dokonywały na morzu czynów, do jakich powołane są jedynie tylko prawdziwe okrzyki wojenne.

Ten co w górę się wspina—padnie w rumowiska.

Skupul grunt: spadkobierca chciwy go zabierze.

Przyjaćiel rychło straciś, choć kochasz ich szczerze: śmierć ostateczna meta zawsze bliska.

Królestwo Boże w nas jest.

Św. Łukasz XIX. 22.

Tysiącem słów nie uczynisz tyle, co jednym czynem.

I b s n.

Brak mrozów.

Zima tegoroczna należy do niezwykle łagodnych Pominąwszy kilkustopniowe mrozy, jakie trwały przez parę dni w listopadzie, zimy w ścisłym znaczeniu nie mieliśmy dotąd wcale.

Nie należy chyba wyjaśniać, jakim dobrodziejstwem jest ten brak ostrych mrozów dla milionów żołnierzy, którzy walczą w okopach pod gołym niebem. Tego rodzaju aura zimowa jest zjawiskiem bez wątpienia niezwykle nie należy jednak do zbyt rzadkich wyjątków. Kroniki dawnych lat notowały niejednokrotnie już podobne wypadki.

W roku 1807 zima miała być tak łagodna, że w maju już odbyły się w strefie umiarkowanej żniwa, a w sierpniu rozpoczęto winobranie.

W zimie r. 1172 było tak ciepło, że drzewa pokryły się liśćmi, a w styczniu zagnieździły się na nich ptaki.

W roku 1204 od końca stycznia do maja panowała susza i upał, jak latem. stało się to przyczyną nieurodzajów, a w następstwie głodu.

W roku 1298 w Kolonii nad Renem dziewczęta podczas świąt Bożego Narodzenia miały wieńce z fiołków, pierścionków, a nawet modra-ków, a dzieci kąpały się w jeziorze neuburskim.

W roku 1420 zima była do tego stopnia łagodna, że w marcu już drzewa kwitły, a w kwietniu spożywano dojrz. wino.

Pod koniec i w roku 1529 w marcu było tak ciepło, jak bywa dopiero około św. Jana, żyto miało kłosy, a w kwietniu sprzedawano w Paryżu święte mirdaly.

W roku 1572 w styczniu drzewa się zazieleniły, a w lutym gnieździło się już ptactwo.

W r. 1585 w czasie świąt Wielkiejnocy żyto było zupełnie wykoszone.

W r. 1622 luty był tak ciepły, że nawet na północny Niemiec nie palono w piecach i drzewa zakwitły.

W 17. wieku zima roku 1822 była łagodna w całej Europie. Nawet w Rosji trwała ona tylko miesiąc i kilka dni. Syberja prawie zupełnie tej

nie odczuwała. Na najdalszej północy Europy panowały ciepłe wiatry.

Za czas ostatnich lat 50-oiu łagodnie zimy notowano w latach: 1802[3, 1805[8, 1806[7, 1808[9, z których ostatnia zima była najłagodniejsza. Nadto brakiem mrozów zaznaczyły się zimy w latach: 1872[8, 1873[4, 1876[7, 1881[2, 1882[3, 1883[4, 1891[2, 1897[8, 1899[900, 1901[2, 1902[3, 1909[10, 1912[13, a wreszcie zima 1915[16, to jest tegoroczna.

Coraz częściej miewamy zimy łagodne, a chłodne i dżdżyste lata. Klimat nasz staje się coraz bardziej zbliżonym do morskiego.

KRONIKA

Pierwsze nabożeństwo w kościele św. Jakóba.

Nielada uroczystość obchodziła w niedzielę 27-go lutego Częstochowa, mianowicie, w dawnym kościele św. Jakóba przy zbiegu ulic Szkolnej, Panny Marii i Pięknej po kilkudziesięciu latach przerwy odprawiono znów pierwsze nabożeństwo katolickie.

Kościół ten z dawien dawna katolicki, po powstaniu zamieniony był z rozporządzenia rządu rosyjskiego na cerkiew prawosławną i służył przez szereg lat za sobór dla Rosjan tutejszych.

Teraz znów z zarządzenia władz niemieckich w świątyni tej odbywają się nabożeństwa katolickie.

Wyjazd Rosjan z Częstochowy

Jak dowiadujemy się od p. Szeffa Policji, liczba Rosjan, którym pozwolone jest wyjechać z Częstochowy przez Szwecję do Rosji wynosi w naszym mieście osób 129. Są to kobiety, oraz mężczyźni niżej lat 17, oraz wyżej lat 50, nie zaś 80, jak błędnie informowały gazety. Osoby te wymienione zostają za odpowiednią liczbę cywilnych mieszkańców, zabranych przez wojska rosyjskie w swoim czasie w głąb Rosji przy cofaniu się z Prus Wschodnich.

Z zebrania Rzemieśln.-Przemysłowego.

Wyznaczone na onegdajszą niedzielę 27 lutego ogólne doroczne zebranie wyzyczące członków Stowarzyszenia Rzemieślniczo-Przemysłowego przy ul. Panny Marii nr. 9, wskutek przybycia zbyt małej liczby członków, odłożone zostało do niedzieli 12 marca godz. 3 po południu, kiedy to bez względu na liczbę uczestników obrady odbędą się i uchwały będą prawomocne.

Szkolne Muzeum Sztuki.

Przy pomocach naukowych jednego z tutejszych gimnazjów 8-klasowych żeńskich mianowicie p. Wacława Chranzowskiej kompletowane są zbiory artystyczne, w których duży dział stanowił ma kolekcja kopii arcydzieł malarstwa wczesnowiekowego ze szczególnym uwzględnieniem sztuki polskiej.

W tym celu gromadzi się tam przedewszystkiem dobre kopie obrazów takich mistrzów, jak Matejki, Sleinradzkiego, Gierymskich, Grotgera, Juljusza i Wojciecha Kossaków, Jacka Malczewskiego itd. wreszcie kolekcję wileńską premjów, udzielanych członkom swym przez Krakowskie Towarzystwo Przyjaciół Sztuk Pięknych lub warszawskie Towarzystwo Zachęty Sztuk Pięknych w Królestwie Polskiem. Zbiory takie, stanowiące zaczątek przyszłego, może nawet „Miejskiego” szkolnego Muzeum Sztuki dostępne będą do zwiedzania przy odpowiednich wykładach nietylko dla jednej szkoły tej, która powzięła inicjatywę i zamiar wykonała, lecz i dla wszystkich innych szkół obywatelnego korzystania z nich. Korzyści zaś z takiego muzeum nie trzeba chyba dowodzić, bowiem nietylko młodzież, ale i luź dorosłych, nie mając możności widzieć wielkich zbio-

rów sztuki w stolicach Polski i Europy, zapozna się z niemi w umiejętnie dobranych dobrych kopiach. A ileż to dzisiaj takich kopii chromolitograficznych lub jednobarwnych spe-czywa spokojnie, zwinięte w torbę, jako szpargał bezwartościowy, za piecem.

W poszanowaniu takim widzieliśmy i simmlerowskiego „Augusta i Barbarę”, i rozenowski „Przebieg wojak na placu Saskim”, i „Powitanie stepu” Brandta i „Wernyhora” i „Bitwę pod Grunwaldem” Matejki, całe kolekcje Lolerów, Brodowskich, Tetmajerów, Gersonów itd. itd. To też z całym przekonaniem zwracamy uwagę czytelników na ogłoszenie w niedzielnym numerze naszego „Gońca Częstochowskiego” zatytułowane „Dobra okazja” o nabywaniu przez kancelarję Gimnazjum Żeńskiego przy ulicy Teatralnej nr. 9 reprodukcji obrazów wybitnych artystów polskich jak również wszelkiego rodzaju rycin ilustracyjnych zabytki architektury polskiej.

Z zebrania Kasy na czas wojny.

Dwa główne punkty porządku dziennego niedzielnego zebrania członków Kasy Pożyczkowej na czas wojny stanowiły:

1. Zatwierdzenie i sprawozdania z działalności Kasy od 1-go sierpnia do 31 grudnia 1915 r. wykazującego zysk rb. 918.28,— które uchwalono, przeznaczając tę sumę na kapitał rezerwowo—oraz

2. Wybory 5-oiu członków Komisji rewizyjnej i 3-oh zastępców, w czasie których powołani na te stanowiska zostali pp. Wacław Krzycki, Zdzisław Ryński, Józef Wiszental, Aleksander Wiewiórowski i Eugeniusz Zagrodzki—na członków, a pp. Józef Kruze, Jan Langner i Antoni Frydecki na zastępców.

Obrady pod przewodnictwem dyr. Karola Dichmana, a przy sekretarjacie p. Antoniego Januszewskiego, przyczem asessorami byli pp. Stanisław Jelowicki i Kontkiewicz—przeszły nader spokojnie, niemal bez dyskusji, tak, że trzeci punkt porządku dziennego, zawierający wolne wnioski, wobec braku wnioskodawców upadł.

Czterdziestolecie.

W niedzielę 27 lutego b. r. obchodził czterdziestolecie pracy zawodowej w Częstochowskim Szpitalu Najświętszej Maryi Panny p. Andrzej Franciszek Macherski, który urodzony w dniu 30 listopada roku 1850 w Warszawie, tam też ukończył nauki i praktykę, pozem w d. 27 lutego otrzymał etat w tutejszym szpitalu miejskim, gdzie też nadal pozostaje.

Fachowa znajomość rzeczy oraz obszerna praktyka feizyczna sprawiają, że niedzielny jubilat jest w specjalności swej jednością cenioną.

Ze szwalni przy Doroszej Pomoce.

Znajdująca się przy Doroszej Pomoce szwalnia, jak już pisaliśmy, nie otrzymywała ostatnio żadnych zamówień. Obecnie dowiadujemy się, iż szwalnia owa została zamknięta; urzędnicy zaś otrzymali dymienie.

Lista ofiarodawców na bliźnię dzieł.

W dalszym ciągu złożyli deklaracje: Od naukowielstwa: p. Gerhard — 50 kop. skt. mies. za luty.

Ks. Kneblewski—1 rb. 50 kop. skt. mies. za luty.

P. Rajski, zamiast składki — wagiel dla Herbariarni nr. 2.

Podziękowania.

Dziesięcioleci urocz. skł. 29. naszym pośrednictwem serdeczne podziękowanie pp. S. i N. za tak ofiarowaną odzież, która mu dała możność nieprzerwywania nauki.

Komitet Kuchoi nr. 3 za naszym pośrednictwem skł. 1. serdeczne zapisać tym, którzy przysłużyli się

Teatr „ODEON” ul. P. Marii

Program od soboty 26 do wtorku 29
Lutego 1916 roku.

Dramat w pustyni

Dramat z prawdziwego zdarzenia w 4 cz.

- Część 1. Towarzysze młodości.
— 2. Wezwanie do wojska.
— 3. Dwaj rywale.
— 4. Dramat w pustyni.

Niagara w zimie
(Z natury)

Słonie przy pracy
(Z natury)

Polidor - fryzjerem
(Komiczny)

Szczegóły w programach.

Stanisław RUMSZEWICZ

Wychowanek uniwersy-
tetu Charkowskiego.

ADWOKAT

w Częstochowie ul. Cerkiewna № 4
(pierwsze piętro nad b. biurem
adresowem) Przyjmuje od 2—3 po
pol.

W sobotę wieczorem

około godziny 8 zgubiono derkę i
pelerynę w drodze do koszar u-
łańskich ulica Krakowska Nowy
Rynek ul. Panny Marii do mo-
stu kolejowego. Uprasza się za na-
groda oddać w Komendanturze
miejscowej.

Niemiec udziela lekcy niemieckiego. Tea-
tralna 27 3 piętro na prawo. 97—

LEKARZ - DENTYSTA

Michał Grejniec

w Częstochowie

ul. Panny Marii № 10.

Choroby zębów i jamy ustnej.
przyjmuje codziennie
od 9—1 i od 3—7 wieczorem.

Doktor PAWEŁ BRONIAŃSKI
Częstochowa, Nowy-Rynek № 3.

Choroby skóry, pęcherzy, włosów, wenerycznie i Kos-
metyka iakanda. Przyjmuje od 9—12 rano i od 4—8 po-
poł. Biuro od 9—4 po poł. Stojąca wódratylne wstrzyki-
wane SALWARSANU (HATA 606 i 614) i badanie
krwi na syfilis.

Franuska poszukuje pokoju za lekcje Ofer-
ty sub. G. w Adm. Gońca. 129—

Doradca prawny powrócił!
Zafatwia nadal skutecznie
Podania, Prośby i Obrony
oraz wszelką korespondencję. Wy-
konywa też skomplikowane bilanse
buchalteryjne.

M. Schönfeld

ul. Piękna, (b. Cerkiewna) № 3

partner z frontu.
UWAGA: Należy zwracać baczność na
ulicę i № domu.

Potrzeba robotników

Niemieckie Biuro Centralne, Teatral-
na 17 ogłasza, iż

poszukuje się:

ślusarzy, kowali, tokarzy i t. p. jak
również do robót rolnych mężczyzn,
kobiet i chłopców od lat 15 stu.
Zgłaszać się należy natychmiast.

Od wydawnictwa

Zwiedzamy przyjaciół naszego pisma, że „Goniec Częstochowski” można
prenumerować od 1 października 1915 roku na wszystkich pocztach tak
na całym terenie, okupowanym przez wojska niemieckie. Należy tylko
wyciąć poniższy kwit, wypełnić rubryki odpowiednio do miejscowości i opłacić
prenumeratę najminiej na kwartał w najbliższym urzędzie pocztowym, który już
regularnie nasz Goniec doręczać będzie.

Kwit do zamówienia „Gońca Częstochowskiego”.

Uprasza się odciąć w tem miejscu.

Unterzeichneter aboniert hiermit bei dem Kaiserl Postamt hierselbst.
Podpisany zamawia niniejszem w tutejszym ces. Urzędzie pocztowym.

Titel der Zeitung: Tytuł dziennika:	Ersch. Ort: Miejscowość:	Bezugszeit: Czas prenumeraty:	Preis: Cena:
„Goniec Częstochowski”	Czenstochau Częstochowa	Viertelj. kwartalni-	3.00 Mk.

Vor. u. Zuname:

(Imię i nazwisko)

Geneue Adresse:

(Dokładny adres)

Obenstehenden Betrag erhalten zu haben bescheinigt 191

d.....

Mieszkanie z całodziennem utrzymaniem
tanie! — Przyjmę uosmów na stancję — Obia-
dy prywatne — Flaki porcja 20 kop ul. św. Stani-
sława Nr. 7 m. 7.

Od 1 kwietnia poszukuję mieszkania z ogró-
kiem Wiadomość w Adm. Gońca. 128—
4 pokoje kuchnia wygod. Pokój z kuchnią
do wynajęcia ul. Panny Marii 23. 103—

DRUKI
dla sądów gminnych i
Kas Poz. - Oszczędnościowych
gotowe na składzie
w drukarni
F. D. Wilkoszewskiego
Częstochowa ul. Panny Marii 38.

Nowa ustawa stemplowa
z taryfą i postagowieniami wykonaw-
czemi dla obszaru
General-Gubernatorstwa Warszawskiego
Cena 50 fenigów.
Do nabycia: w Administracji „Gońca”
oraz we wszystkich księgarniach.

Częstochowskie T-wo Poś.-Oszczędn.
wzywa wszystkich członków i poręczyteli dłu-
żnych Towarzystwu do regulowania procentów i
spłaty długów. Wobec przepisów istniejących T-wo
zmuszone jest dochodzić swoich należności na
drodzą sądowej co poięga za sobą znaczne koszty
Dla uniknięcia tego T-wo czyni możliwe ułatwienia
w spłacie długów i procentów w nadziej, że dłuż-
nicy popędzą z regulacją swych zobowiązań
Zarząd.

KALENDARZYK
Dzisiaj 29 we wtorek — Romana, Justusa.
Jutro 1 we środę — Albina b., Sultberta.
Wschód słońca o godz. 6 m. 52.
Zachód słońca o godz. 5 m. 35.
Wiadomości Historyczne:
1915 Franuskie ataki w Szampanji, podjęto
wielkimi siłami, na całej linii odparto.

Ofiary:
Na śniadania dla biednych uczni Biał-
mennie kop. 50 kwit 128.

W. Kolwas Fabryczna 9
wzrabiła
pompy pneu-
matyczne i akwizycyjne. 131—

**Uprzejmie prosimy Szanownych prenumera-
torów o uregulowanie zaległej prenumeraty.**

DRUKARNIA I LITOGRAFJA
F. D. Wilkoszewskiego
w Częstochowie, ul. Panny Marii № 38.
Wykonywa wszelkie roboty starannie i akuratanie
po cenach możliwie niskich.